

TIKĖJIMO TIESŲ TILTAI

Aplankę Ramintoją grįžo su patirtimis

Ukmergės rajono bendruomenininkai lapkričio 14-ąją lankėsi Vilniuje – dalyvavo konferencijoje Seime, po to apsilankė Švč. Mergelės Marijos Ramintojos bažnyčioje, susipažino ir diskutavo su šios bažnyčios bendruomenės lyderiu kunigu Algirdu Toliatu.

Konferencijos, į kurią važiavo ukmergiškiai, metu vyko vieša diskusija „Mažoji vietos savivalda: šandien, rytoj ir poryt“. Ją organizavo Seimo pilietinio dalyvavimo ir bendruomeniškumo skatinimo laikinąji grupė. Po renginio ukmergiškiai nutarė pasižvalgyti po sostinę.

Viena iš aplankytų vietų – Vilniaus senamiestyje esanti Švč. Mergelės Marijos Ramintojos bažnyčia, vykdanči ir socialinę veiklą.

Kapelionas kunigas A. Toliatas ir jo pagalbininkės Vilma ir Aldona su mūsų kraštiečiais bendravo koplyčioje. Taip ukmergiškiai turėjo progą apžiūrėti patalpas, išgirsti ilgų kentėjimo metų ir atkūrimo istoriją.

Vėliau jie vaišinosi bažnyčioje įsikūrusiame restorane „Pirmas blynas“, vykdančiame socialinę misiją. Tai – socialinio verslo klasteris, įkurtas kunigo A. Toliato ir bendraminčių iniciatyva. „Pirmo blyno“ komanda yra ypatinga – padavėjais ir virtuvės šefo padėjėjais dirba asmenys su negalia.

Pasak Ukmergės krašto bendruomenių sąjungos pirmininkės Angelės Jokubynienės, su šio verslo klasterio atstovais ukmergiškiai susipažino rudenį Leonpolyje vykusiame bendruomenių sąskrydyje, kuriame jie pristatė savo veiklą ir pakvietė į svečius.

Ukmergiškiai bendraudami su šeiminingais sužinojo, kad tai – ne vienintelė bažnyčios vykdomos socialinės veiklos kryptis. Netrukus čia planuojama įkurti vaikų ir jaunimo dienos centrą.

Išvykdami namo kraštiečiai gavo dovanų – Ramintojos paveiksluką su malda. Sužavėti Ramintojos ir šilto priėmimo ukmergiškiai pažadėjo į šią vietą sugrįžti.

Ukmergės krašto bendruomenių nariai su kunigu A. Toliatu Švč. Mergelės Marijos Ramintojos bažnyčioje.

Švč. Mergelės Marijos Ramintojos bažnyčia vienuolių augustinų pastatyta 1746–1768 m. Tai – vienintelis Lietuvoje vienabokštis vėlyvojo baroko pastatas ir paskutinis Vilniaus baroko paminklas. Bažnyčios kryžiumi užsibaigiantis bokštas siekia 41,5 metro aukštį. Bažnyčia yra trijų navų, vidurinė – trigubai platesnė už šonines.

Bažnyčia buvo žinoma dėl stebuklingo Marijos Pagodos paveikslo, kabėjusio pagrindiniame altoriuje. Šiuo metu paveikslo vieta nežinoma. Kiti altoriai buvo skirti šv. Augustinui, jo motinai šv. Monikai ir kitiems šventiesiems – čia kabėjo juos vaizduojantys paveiksliukai. Bažnyčia turėjo ir

puošnią sakyklą su šv. Augustino skulptūra viršuje.

1807-aisiais Vilniaus universitetas nupirko Augustinų vienuolyno rūmus ir juose įkūrė Vyriausiąją dvasinę seminariją, kuri veikė iki 1842-ųjų. Joje dirbo Motiejus Valančius. Seminariją uždarius, pastatuose veikė pravoslavų dvasinė mokykla.

1853–1859 m. bažnyčia rekonstruota į Šv. Andriejaus cerkvę. Daug vertingų detalių pašalinta – sunaikinta, nugriauta ar perkelta kitur.

1918 m. bažnyčia grąžinta katalikams ir buvo restauruota, ją naudojo Vilniaus Stepono Batoro universitetas.

Po Lietuvos okupacijos pastatas

perduotas Vartotojų kooperatyvų sąjungai. Įstačius dvi gelžbetonines perdangas šventovė tapo daržovių sandėliu.

Lietuvai atgavus nepriklausomybę bažnyčios šeiminingai keitėsi. 2018-aisiais birželio 8-ąją, praėjus 250 metų nuo atidarymo, Vilniaus arkivyskupas metropolitas Gintaras Grušas atšventino Švč. Mergelės Marijos Ramintojos koplyčią ir Ramintoją vėl atvėrė duris tikintiesiems.

Parengė Skaistė Vasiliauskaitė-Dančenkoviėnė

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

Ukmergės kultūros centre

Edukacinių renginių ciklas
Adventiniai susitikimai

„Meto švento laukimas“

Lapkričio mėn.
28 d. 10.00 val.

Advento vainiko pynimo dirbtuvės

Edukatore Asta Lukoševičienė

29 d. 16.00 val.

Pirties kepurėlės vėlimo edukacija

Meistrė Laimutė Vilėniškienė

30 d. 10.00 val.

Žaisliukų eglutei iš tekstilės kūrybos edukacija

Menininkė Milda Paukštė

Gruodžio mėn.

2 d. 15.00 val.

Vilnionių kojinių mezgimo dirbtuvės

Tautodailininkė Regina Žvirblienė

Į visas edukacijas bilieto kaina 5 Eurai. Vietų skaičius ribotas.
Būtina išankstinė registracija tel. 8 620 32332

Sekmadienį prasideda adventas

Šį sekmadienį prasideda adventas – laikotarpis, kuriuo krikščionys ruošiasi Jėzaus Kristaus gimimo šventei – Kalėdoms.

Žodis adventas kilęs iš lotyniškos frazės „Adventus Domini“, reiškiančios Viešpaties atėjimą.

Advento laikotarpis yra įvairios trukmės, o jo pradžios data kasmet keičiasi. Jis prasideda ketvirtąjį sekmadienį prieš Kalėdas (dar vadinamą pirmuoju advento sekmadieniu), kuris gali būti nuo lapkričio 27 d. iki gruodžio 3 d., ir visada baigiasi Kalėdų išvakarėse, per šv. Kūčias, gruodžio 24 d.

Bažnyčios ir namai per adventą būna papuošiami vainikais ir žvakėmis, sekamas advento kalendorius.

Šiais metais adventas prasidės nuo lapkričio 27 d.

Liaudies kalendoriuje adventas – rimties, dvasinio apsivalymo metas, ūkinių darbų pabaiga. Senoliai tikėjo, kad šiuo tamsiuoju metu aplink slankioja dvasios, kurios tik ir taikosi pakenkti žmonėms ir jų darbams, žiemkenčių

pasėliams, gyvuliams. Todėl ir įvairių draudimų būdą apstu.

Viena iš šio laikotarpio tradicijų – advento vainikas. Jis turi būti apskritimo formos, nes apskritimas simbolizuoja amžinumą bei vienybę ir tai geriausiai išreiškia Kristaus paslaptį. Vainikas, kaip ir žiedas, yra ištikimybės ženklas, Dievo ištikimybės pažadams ženklas.

Kartu vainikas yra karaliavimo bei pergalės ženklas, todėl jis skelbia, kad Kūdikėlis, kurio laukiame, yra karalius, savo šviesa nugalintis tamsą.

Advento vainikas daromas iš visada žaliuojančių augalų – eglių, pušų, o tai simbolizuoja viltį ir nesibaigiantį amžinąjį gyvenimą.

Tik atsiradusi advento vainiko idėja turėjo grynai religinę funkciją: pranešti, ypač vaikams, kad artėja Kalėdos, pasiruošti joms, paskatinti bendrai malda, priminti, kad Jėzus yra tikroji šviesa, kuri nugalinti tamsą ir blogį.

Keturios žvakės reiškia keturias advento savaites. Vienos po kitos

žvakių uždegimas reiškia artėjimą prie Jėzaus gimimo, augančią šviesos pergalę prieš tamsą. Norint, kad ritualas išreikštų visą savo simbolinę reikšmę, geriau žvakes uždegti vakare, kai tamsu, arba pasistengti sukurti kuo tamsesnę aplinką.

Žvakės turi būti dviejų spalvų: trys violetinės ir viena rožinė. Violetinė išreiškia atgailą ir atsivertimą į Dievą, rožinė – džiaugsmą dėl to, kad gimė Jėzus. Dėl to rožinė žvakė uždegama trečiąjį advento sekmadienį, skirtą džiaugsmui.

Kai kas mano, kad advento vainikas – tai senovės pagonių ritualo, kuris buvo švenčiamas gruodžio mėnesį, tęsinys. Gyventojai rinkdavo eglišakes, eglių viršūnėles ir uždegdavo pavasario sugrįžimo vilties, šviesos pergalės prieš žiemos tamsą ženklan.

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

Poeto senelių namai prisiminimuose – kaip šventovė

Neseniai išleista poeto Juliaus Kelero knyga „Virtuvėlė pilna Ukmergės“ yra ypatinga. Bibliotekos darbuotojos sako neradusios nė vienos kitos poezijos knygos, kurios pavadinime būtų minimas Ukmergės vardas.

Skaistė VASILIAUSKAITĖ-DANČENKOVIENĖ

„Virtuvėlė pilna Ukmergės“ – J. Kelero vaikystės, kurios vasaras autorius leisdavo mūsų mieste, prisiminimų rinkinys.

Knyga neseniai pristatyta Ukmergės Vlodo Šlaito viešojoje bibliotekoje.

Poetas sako, kad vaikystės pasaulyje Ukmergė buvo svarbiausias miestas, nes čia praleista kiekviena vasara žymėdavo naują augimo etapą, naują brendimo periodą. Prisimena, kad tėvai į Ukmergę veždavo siūlą nuo pat gimimo. Vėliau seneliai, kuriuos vadindavo diedukais, numirė, liko vienintelė teta. Kaip vėliau paaiškėjo, ji buvo slapta vienuolė ir prisidėjo prie „Lietuvos katalikų bažnyčios kronikos“ leidybos.

Ukmergėje įvyko ir vienas pirmųjų J. Kelero susitikimų su poezija. Senelių namuose stovėjo spintelė, kurios lentynoje buvo keletas knygų. Tarp jų – ir du Jono Aisčio eilėraščių rinkiniai, kurie atrodė tarsi iš kito laiko, jie skyrėsi nuo sovietinių knygų.

Viena buvo rinktinė, kita vadinosi „Kristaliniam karste“. Pasak poeto, jos žadino kažkokį sunkiai nusakomą ilgėsį.

J. Kelero knygoje „Virtuvėlė pilna Ukmergės“ gausu įvairių smulkmenų. Autoriaus teigimu, jos ir vadovauja paradui, nes buvo labai svarbios atsimenant. „Aš bandžiau atsiminti, rekonstruoti, kas buvo tame name, kaip jis atrodė“, – dalijasi poetas. Pasak jo, gyvenimas tekėjo savo vaga, kaip ir normalių sodiečių ūkyje. Autorius toje tėkmėje išskirtinumo ieško per detales, prisimindamas, kaip teta siūdavo jo praplyšusias kelnes, kur stovėjo spinta, lovos, ką mėgdavo veikti.

„Tų smulkmenų buvo labai daug, – sako J. Keleras. – Jos suformavo tam tikrą mano bažnyčią. O galbūt nesuformavo, man jos dabar yra kaip bažnyčia.“ Tai yra šeimos teritorija, kur daug visko – siūlų dėžučių, kavos puodukų... Paprasčiausi daiktai autoriaus atmintyje tampa sakralūs.

Į gyvenimo detales įsipina ir didesni įvykiai. Vienas tokių – ubago apsilankymas, kuriam bobutė davė kiaušinių ir silkę. Nors neprisimena nei ubago veido, nei aprangos, bet dabar jis, regis, kaip šventasis.

Autoriui svarbu tiek daiktai ir žmonės, lydėję jį vaikystėje, tiek išgyventas santykis su jais. Ukmergė tuo metu jam buvo laimės sala, Edenas, rojus. Kita vertus, tai buvo labai maža teritorija – vienas šeimos sodžius, namai su sodu, ir ta teritorija, kur buvo rusų stačiatikių kapinės, ir nelabai toli – upė.

Tarp atsiminimų įsipina ir pirmųjų netekčių patirtys. „Nuo pirmosios netekties turbūt ir suprantu, kad pasaulis yra laikinas“, – sako poetas. Tada pasaulis ima dužti, skilinėti.

Galbūt dėl to, pasak jo, ir atsiranda eilėraščiai. Jie leidžia atsiminti brangius žmones, kas su visais nutiko, koks buvo gyvenimas vaikystėje, kurios laiką šiek tiek idealizuoja.

J. Keleras papasakojo, kad pradėjęs rašyti, iš pradžių spontaniškai išskildavo motyvai, kurie poetui atrodė svarbūs, įdomūs, įprasminantini. Vėliau sąmoningai pradėjo traukti iš savo atminties siūlą ir kalbinti 84-erių metų mamą, kad papasakotų apie įvykius, žmones.

Su poeto Vlodo Šlaito poezija, leidusia geriau suvokti vaikystės aplinką, susipažino tik studijuodamas. Su V. Šlaitu J. Kelero tėvas, tėvo broliai ir seserys mokėsi toje pačioje gimnazijoje. Poetas buvo jų draugas, kai kurių – klasiokas. Dėdės draugas daktaras Henrikas Gintautas, dažnai viešėdavęs senelių namuose, buvo labai artimas V. Šlaito draugas, nors apie poeziją tuo metu nekalbėdavo.

Pristatytos knygos eilėraščiai pripildyti autentiško Ukmergės gyvenimo. J. Kelero manymu, čia jau tiktų prisiminimų kategorija. Nors eilėraščių nėra tiesioginis prisiminimas ar dokumentika, o meninis literatūros kūrinys. Autentikos juose tiek, kiek išliko prisiminimų iš vaikystės, kuri praleista senelių namuose, retai kada važiuojant į miesto centrą, žaidžiant su kitais vaikais ir stebint gyvenimą.

Leisdamas knygą, autorius ieškojo paramos Ukmergėje, bet negavo. Dėl to nesiskundžia. Sako: „Kas tą poeziją dabar skaito? O knyga vis tiek išėjo.“

Dabar J. Kelero jokie reikalai į

Naujos knygos pristatymas J. Kelerui buvo reta proga apsilankyti vaikystės mieste po daugelio metų.

Autorės nuotr.

Ukmergę nebeatveda. Senelių namų neliko. Jie sunyko. Vėliau, pardavus naujiems šeiminiškams, buvo nugriauti. „Visa tai įvyko kaip natūrali gyvenimo slinktis“, – sako poetas.

Namų vaizdas išsaugotas fotografijose, kurias prieš keturiolika metų padarė pats. Šiuolaikinėje Ukmergėje poetas beveik nieko nepažįsta, išskyrus keletą žmonių.

Visas J. Kelero gyvenimas susijęs su literatūra ir kūryba. Vilniaus universitete jis įgijo lietuvių kalbos ir literatūros specialybę, Iliojaus valstybiniame universitete Čikagoje – laisvųjų menų magistro laipsnį.

Redagavo ir vertėjavo leidykloje, buvo Niujorke pranciškonų leisto savaitraščio „Darbininkas“ vyriausiuoju redaktoriumi. Be kita ko, dirbo redaktoriumi Lietuvos kino studijoje, apžvalgininku LRT radijuje.

Autorius yra išleidęs daugiau kaip dešimt eilėraščių rinkinių, parašęs knygų vaikams, pjesių, sudaręs antologijų. Jo poezija išversta į įvairias užsienio kalbas – anglų, bulgarų, čekų, lenkų ir kitas. Už kūrybinę veiklą įvertintas premijomis bei apdovanojimais.

Poetas yra aktyvus tarptautinių poezijos festivalių dalyvis ir poezijos skaitymų rengėjas. Šįsyk, pristatant knygą, jo eilėraščiai skaityti Ukmergėje.

Naujos knygos pristatymas Ukmergėje buvo reta proga apsilankyti vaikystės mieste po daugelio metų. Pristatymo metu autoriui talkino aktorė Jolanta Dapkūnaitė.

SPAUDOS,
RADIO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

Vargstančiųjų dienos proga – apie „Carito“ svarbą

Lapkričio 18 d. Ukmergės rajono savivaldybėje įvyko susitikimas su Kauno arkivyskupijos „Carito“ ir Ukmergės dekanato atstovais dėl ateities perspektyvų ir bendradarbiavimo galimybių socialinių paslaugų srityse.

Susitikimas surengtas popiežiaus Pranciškaus iniciuotos 6-osios Pasaulinės vargstančiųjų dienos proga.

Jo metu Kauno arkivyskupijos „Carito“ direktorius Arūnas Kučikas padėjo savivaldos atstovams už pastangas formuojant ir administruojant skurdo mažinimo bei bendruomenių telkimo politikos priemones.

Kauno arkivyskupijos „Carito“ išplatintoje informacijoje skelbiana, kad jų atstovai pristatė vykdomas programas teikiant paslaugas ir pagalbą benamio dalių patiriantiems asmenims, epilepsija sergantiesiems ir jų artimiesiems, socialinę riziką patiriančių šeimų vaikams, įvaikintiems bei globajamiems vaikams ir jų šeimoms, iš bausmės atlikimo vietų grįžtantiems asmenims ir jų artimiesiems. Ukmergės dekanato „Carito“ koordinatore Kristina Daveikienė pasidalino bendruomenės ir savanorių pagalbos vargstantiesiems iniciatyvomis.

Ukmergės dekanas kunigas Raimundas Kazaitis pasidžiaugė karitatyvinės veiklos dekanate atsinaujinimu ir geranorišku savivaldybės vadovų požiūriu į „Carito“ veikimą.

Ukmergės meras Rolandas

Susitikime su „Carito“ atstovais.

Janickas pabrėžė savanoriškos, bendruomeninės veiklos svarbą ir atkreipė svecių dėmesį į pagalbos poreikį šiuo metu mūsų rajone apsiostojusiems 400-ams karo pabėgėlių iš Ukrainos. Tam reikalingas glaudus savivaldybės institucijų ir nevyriausybinių organizacijų, tokių kaip „Caritas“, bendradarbiavimas.

Antroje susitikimo dalyje diskutuota apie bendradarbiavimo galimybes socialinių paslaugų srityse. Savivaldybės atstovai įvardijo sritis, kuriose, jų manymu, būtų tikslinga bendradarbiauti. „Caritas“ būtų kviečiamas bendradarbiauti teikiant didesnę užimtumo paslaugas laikino apgyvendinimo namų gyventojams, taip pat teikiant integracinę pagalbą iš laisvės atėmimo

vietų grįžtantiems nuteistiesiems ir jų artimiesiems, stiprinant ir įgyvendinant savanoriškas parapijų ir vietos bendruomenių iniciatyvas.

Susitikimo dalyviai išskyrė ir bendradarbiavimo svarbą atkreipiant vyriausybės institucijų dėmesį į kylančias socialines problemas, kurioms dar nėra skiriamas pakankamas dėmesys ir neparengtos tinkamos pagalbos priemonės.

Susitikimas įgyvendinamas iš Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos finansuojamo projekto „Caritas organizacijos institucinių gebėjimų stiprinimas“.

Už inf.

SPAUDOS,
RADIO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

Kratos ir tardymai

Vilnius. 1984 m. lapkričio 12 d. kun. Jono Kastyčio Matulionio bute Vilniuje buvo padaryta krata. Ant kratos protokolo pasirašė LTSR prokuratūros (ypatingai svarbių bylų) jaunesnysis teisininkas G. Pogoželskas. Be jo kratą darė dar 4 prokuratūros darbuotojai ir 2 kvietinės moterys. Buvo paimta leidinys „Lietuvos ateitis“ Nr. 7, straipsniai „Lietuvos valdininkas tėvynėje“, „Katekizacija praktikoje“, „Nuotaikos iš šv. Kazimiero jubiliejaus uždarymo“, raštas, adresuotas kun. A. Gutauskui, pareiškimas, adresuotas RRT įgaliotiniui, 3 variantai fotomontažo su kun. S. Tamkevičiaus atvaizdu, 21 kun. S. Tamkevičiaus nuotrauka, pareiškimas, adresuotas LTSR CK I sekretoriui, rašomoji mašinėlė.

Krata truko daugiau kaip 5 valandas.

Kybartai (Vilkaviškio raj.). 1984 m. lapkričio 14 d. Onos Šarakauskaitės name (Čepajevo g-vė Nr. 19) buvo padaryta krata. Protokole nurodytas kratos tikslas – paimti daiktus, galinčius turėti reikšmės grupinei baudžiamajai bylai. Konkrečiai nurodyti, kokios bylai ieškomi daiktai, pareigūnai atsakė. Krata buvo padaryta namų savininkei nesant namuose. Kratos metu paėmė visas kun. Sigito Tamkevičiaus, Alfonso Svarinsko bei Jadvygos Bieliauskienės nuotraukas, magnetofono

kasečių su kun. S. Tamkevičiaus ir kun. A. Svarinsko pamokslų įrašais, religinio turinio brošiūrų, apie 100 mažų įsegamų metalinių kryželių bei medžiaginių, vadinamų žaliųjų škaplierių ir kt. Kratos protokolai su paimtų daiktų sąrašais buvo rašomi namo gyventojos, kratos metu buvusios namuose, Birutės Briulietės vardu.

Šimonys (Kupiškio raj.). 1984 m. lapkričio 15 d. Jonas Kibildis, kun. Jono Matulionio giminaitis (sesers sūnus), buvo iškviestas į Vilnių (LTSR prokuratūrą) pas tardytoją Bakučionį. Tardymo metu buvo klausinėjama apie kun. J. Matulionio pažįstamus, Neakivaizdinės seminarijos baigimą, darbą anksčiau, jo buvimą Kybartuose, kun. J. Matulionio santykius su sesers šeima.

Vilnius. Vilniaus ir kitose geležinkelio stotyse iškabinta buvusio polit. kalinio Vlodo Lapienio nuotrauka su užrašu „Ieškomas nusikaltėlis“. Vladas Lapienis paskutinio sulaikymo metu sunkiai susirgo ir buvo paleistas namo su neįgyjančia žaizda kojoje. Kalbama, kad šiuo metu jis išvykęs gydytis.

„Lietuvos katalikų bažnyčios kronika“, 1985 m. Nr. 65

SPAUDOS,
RADIO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

